

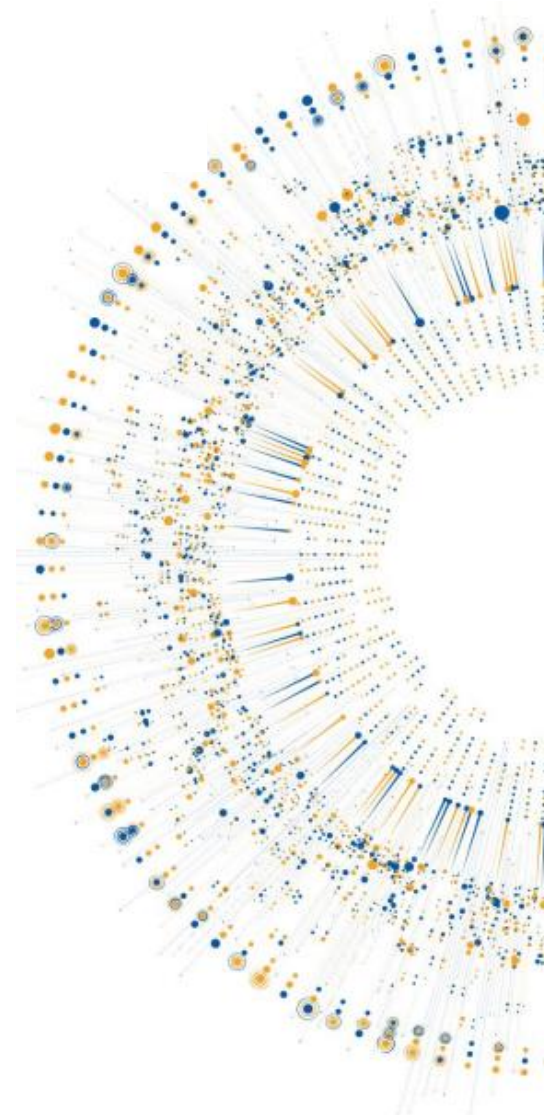

Қазақстан Республикасы
Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің
Ұлттық статистика бюросы

Еңбек нарығындағы қызметкерлердің құрылымдық ағындарын талдау

Эксперименттік статистика
№2024-04 жұмыс мақаласы

Астана 2024

Эксперименттік статистика туралы

Эксперименттік статистика - бұл **тестілеу сатысында** тұрған және **ресми статистикаға кірмейтін** көрсеткіштер, әдіснамалар мен құралдар. Көрсеткіштер, әдіснамалар мен құралдар инновациялық әдістерге және/немесе жаңа деректер көздеріне негізделген. Кері байланыс жинауды ескере отырып, соңғы әдіснаманы қалыптастыру процесінде тәсілдер мен нәтижелер өзгеруі мүмкін.

Жетілу дәрежесі де, нәтижелердің сапасы да ресми статистикадан өзгеше болуы мүмкін, әсіресе үйлестіру, қамту және әдіснамаға қатысты. Дегенмен, бұл нәтижелер кейіннен ресми статистикаға айналуы мүмкін әртүрлі статистикалық тақырыптарды қарастырудың жаңа және балама жолдарын ұсынады.

Осылайша, эксперименттік статистика **жаңа тәсілдерді тестілеуге** және пайдаланушылардан кері байланыс жинауға арналған және сәйкесінше оны ресми статистикалық ақпарат ретінде **пайдалану мүмкін емес**.

Эксперименттік статистика шеңберінде «Мемлекеттік статистика туралы» Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 19 наурыздағы № 257-IV Заңының «Ұсынылатын деректердің құпиялылық және қорғалу кепілдіктерін қамтамасыз ету» 8-бабының 1-7-тармақтарына сәйкес пайдаланылатын **бастапқы статистикалық деректердің құпиялылығы сақталады**.

1. Негізгі сәттер

- Салалар мен өңірлер бойынша **қызметкерлердің құрылымдық ағындарына** әсер ететін белгілер мен факторларды айқындау мақсатында **міндетті зейнетақы жарналары бойынша** әкімшілік деректер негізінде интерактивті дашборд әзірленді.

- Құрылымдық ағындар-жұмыс орнын немесе тұрғылықты жерін өзгерткен қызметкерлердің қозғалысын сипаттайтын **эксперименттік көрсеткіштер жиынтығы** (уақытша немесе тұрақты тіркеу). Мұндай ағындар **өңірлер** (қызметкерлердің басқа өңірге көшуі), **салалар** (қызметкер жұмыс істеген саланың өзгеруі) немесе олардың **бірлесуі** (қызметкер сала мен аймақты өзгертті) бойынша болуы мүмкін.

- Қызметкерлердің орнын ауыстыруды құрылымдық ағындар ретінде айқындауға болмайтын **шектеулер** белгіленді: (1) Бір елді мекен шегінде бұрынғы тұрғылықты жеріне оралу, (2) Бұрынғы жұмыс орнына оралу, (3) Жұмыс берушілері жыл ішінде саланы өзгертуді жүзеге асырған қызметкерлерді алып тастау.

- «Жоспарлы» бос жұмыс орындарын және қызметкерлерге күтілетін қажеттілікті көрсететін жекелеген салалар бойынша шағын заңды тұлғалардан («2-МП» *статистикалық нысаны*), орта және ірі заңды тұлғалардан («1-Т» *статистикалық нысаны*) түсетін **іріктемелі статистикалық байқаулардан айырмашылығы** құрылымдық ағындарды талдау олардың штаттық санына, қызмет саласына немесе меншік нысанына қарамастан кәсіпорындардың кез келген нысандары бойынша нақты ағындарды ескереді.

- МЗЖ деректері бойынша 2019-2024 жылдары (2024 жылдың 1-2 тоқсаны) өңірді ауыстырған қызметкерлер саны - **2,6 млн.** қызметкерді, жұмыс саласын ауыстырған қызметкерлер саны – **4,03 млн.** қызметкерді, ал өңір мен саланы ауыстырған қызметкерлер саны – **1,9 млн.** адамды құрады. Осылайша, қызметкерлер өңірлер немесе олардың бірігуіне қарағанда **салалар арасында белсенді қозғалады.**

- Қызметкерлердің құрылымдық ағындары **тек ресми жұмыспен қамтуды** көрсетеді және халықтың көші-қоны бойынша деректерді алмастырмайды.

2. Кіріспе

Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің Ұлттық статистика бюросы (бұдан әрі – Бюро немесе ҚР СЖЖРА ҰСБ) 2023-2025 жылдарға арналған мемлекеттік статистика мен ұлттық деректер экожүйесін дамытудың жол картасын орындау шеңберінде **баламалы** және **әкімшілік дереккөздерді**, оның ішінде ресми статистиканы қалыптастыру үшін **транзакциялық деректерді** енгізу жөніндегі жұмыстарды жүргізеді.

Транзакциялық деректердің бір мысалы **міндетті зейнетақы жарналары** (бұдан әрі – МЗЖ) болып табылады.

МЗЖ төлемдерін кәсіпорындар мен жеке кәсіпкерлердің барлық түрлері өз қызметкерлері үшін жүзеге асырады, ал мәліметтер Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің (бұдан әрі – ҚР ЕХӘҚМ) ақпараттық жүйелерінде қалыптастырылады.

МЗЖ бойынша деректер **ірі агломерациялар** (Алматы қаласы және Алматы облысы), **республикалық маңызы бар қалалар** (Астана – Алматы – Шымкент қаласы), **моноқалалар** және **шекара маңы** аудандары арасындағы қызметкерлердің ағындарын талдау кезінде пайдалану үшін үлкен әлеуетке ие.

Салалық ағындар еңбекақы төлеу шарттары мен орташа айлық жалақы динамикасының жұмыс саласын өзгерту жөніндегі қызметкерлердің шешімдеріне әсерін көрсете алады.

Өзірленген дашборд **10 функционалды бөлімнен** тұрады:

1-кесте – «Еңбек нарығындағы қызметкерлердің құрылымдық ағындары» дашборд бөлімдерінің құрылымы

№	Бөлімдердің атауы
1	Құрылымдық ағындарды есептеу әдістемесі
2	Салалар бөлінісіндегі қызметкерлердің құрылымдық ағындары
3	Өңірлер бөлінісіндегі қызметкерлердің құрылымдық ағындары
4	Салалар мен өңірлер бөлінісіндегі қызметкерлердің құрылымдық ағындары
5	Донорлар мен реципиенттер салалары
6	Донорлар мен реципиенттер өңірлері
7	Одан әрі жұмысқа орналаспай кеткен қызметкерлердің портреті
8	Жылына бір ғана МЗЖ бар қызметкерлердің портреті
9	Қазақстан Республикасындағы құрылымдық ағындардың өзгеру динамикасы
10	Қазақстан Республикасындағы құрылымдық ағындардың картасы

«Құрылымдық ағындарды есептеу әдістемесі» бөлімінде ағындардың сценарийлері, әзірленген шектеулер, сондай-ақ есептеу әдістемесіне тікелей әсер ететін өтпелі ережелер сипатталған.

«Салалар бөлінісіндегі қызметкерлердің құрылымдық ағындары» бөлімі секциялар, салалар және кіші салалар, жыныс және жас топтары бөлінісінен шыққан қызметкерлердің саны бойынша ақпарат алуға мүмкіндік береді.

«Өңірлер бөлінісіндегі қызметкерлердің құрылымдық ағындары» бөлімі өңірді ауыстырған немесе өңір шегінде қалған (*ауданаралық орын ауыстырулар*), сондай-ақ жыныс және жас топтары бөлінісіндегі қызметкерлердің ағымдарын талдауға мүмкіндік береді.

«Салалар мен өңірлер бөлінісіндегі қызметкерлердің құрылымдық ағындары» бөлімі көрсетілген фильтрлер бойынша салалар мен өңірлердің екі өлшемінің үйлесімін талдауға мүмкіндік береді.

«Донорлар мен реципиенттер салалары» бөлімінде жынысы, жас топтары және кәсіпорындардың көлемі бөлінісінде алушылардың басқа салалардың (реципиенттердің) пайдасына қызметкерлердің шығатын салалары мен кіші салалары көрсетіледі.

«Донорлар мен реципиенттер өңірлері» бөлімі алдыңғыға ұқсас бөлім, мұнда негізгі өлшем «шығу және келу» бағасы жүргізілетін өңірлер мен аудандар болып табылады.

«Бұдан әрі жұмысқа орналаспастан кеткен қызметкерлердің портреті» бөлімі өз өңірінде немесе саласында қалған қызметкерлер тобын қарайды (сегменттейді), алайда кейіннен МЗЖ жарналары жалғаспаған.

«Жылына бір ғана МЗЖ бар қызметкерлердің портреті» бөлімі жылына бір ғана шегерімі бар және сәйкесінше басқа салаға немесе аймаққа ауысу мүмкіндігі жоқ қызметкерлер тобын талдайды.

«Қазақстан Республикасындағы құрылымдық ағындардың өзгеру динамикасы» бөлімі 2019 жылдан бастап салалар немесе өңірлер бойынша құрылымдық ағындардың «жиынтық бейнесін» жасауға мүмкіндік береді және қызметкерлердің келуі мен кетуі (сальдо) арасындағы айырмашылықты көрсетеді.

«Қазақстан Республикасындағы құрылымдық ағындардың картасы» бөлімі интерактивті векторлық картада қызметкерлердің аймақтық ағындарын көрсетеді және пайдаланушыларға елдің

өңірлері мен аудандары арасындағы ағындардың ауқымын бағалауға мүмкіндік береді.

3. Әдіснама

Еңбек нарығындағы қызметкерлердің құрылымдық ағындарын талдау шеңберінде **үш түрлі көздер** пайдаланылады – ҚР ЕХӘҚМ және ҚР СЖЖРА ҰСБ бірлескен бұйрығы шеңберінде алынатын МЗЖ бойынша деректер, Бюроның «Халықтың статистикалық тіркелімі» және «Статистикалық бизнес-тіркелім» дерекқорларынан алынған деректер.

Жекелеген қызметкердің МЗЖ бойынша деректері айлық негізде талданады және оның **күнтізбелік жыл** деңгейіндегі барлық орын ауыстырулары бойынша **біріктіріледі**. Мысалы, жыл басында қызметкерде «Көтерме және бөлшек сауда» саласында жұмыс істейтін жұмыс берушіден МЗЖ жарналары болған, осылайша сауда саласының қызметкері болған. Сауда саласында үш ай жұмыс істегеннен кейін қызметкер жүктерді тасымалдаумен айналысып, басқа «Көлік және қоймалау» саласында жұмысын жалғастырды.

Осылайша, дашборд МЗЖ жарналарының **бастапқы және соңғы кезеңін** талдайды және қызметкердің қызмет саласын «көтерме саудадан» «көлік» саласына ауыстыру туралы қорытынды жасауға мүмкіндік береді. Осыған ұқсас, деректер өңірлік сипаттамалар негізінде есептеледі.

Есептеу әдісін қолдана отырып, құрылымдық ағындардың үш сценарийі жасалды:

1. **Салаларды ауыстырған** қызметкерлердің құрылымдық ағындары.
2. **Өңірлерді ауыстырған** қызметкерлердің құрылымдық ағындары.
3. **Салалар мен өңірлерді** ауыстырған қызметкерлердің құрылымдық ағындары.

Бұл ретте «аялдама сызықтары» ретінде пайдаланылатын бірқатар **шектеулер** бар, олардың қиылысы жұмыс орнының немесе қызметкердің аймағының ауысуын қызметкердің «құрылымдық» ағындары ретінде санаттауға мүмкіндік бермейді, оларға мыналар жатады:

1) «**Салаларды ауыстырған** қызметкерлердің құрылымдық ағындары» сценарийін есептеу кезінде:

• **Жұмыс берушілері жыл бойы ЭҚЖЖ өзгерісін жүзеге асырған** қызметкерлерді алып тастау (*OKED* өзгерісінің белгісі: 0 - жоқ, 1 - иә) – қызметкерлердің нақты кетуінсіз кәсіпорынның (қызмет саласының) тіркеу деректерінің өзгеруі;

- **Бұрынғы жұмыс орнына оралу** – қызметкерді бір жыл ішінде бұрынғы жұмыс орнына орналастыру, бірнеше жыл арасындағы жұмыс орнының өзгеруі бақыланбайды;

2) «**Өңірлерді ауыстырған** қызметкерлердің құрылымдық ағындары» сценарийін есептеу кезінде:

- **Бір елді мекен шегінде жұмыс орнын ауыстыру** - қызметкерді басқа ауылдық округке, ауданға немесе облыстық қалаға көшпей жұмысқа орналастыру;

- **Бір елді мекен шегінде бұрынғы тұрғылықты жеріне оралу** - тұрақты немесе уақытша тіркеу (*тіркелу*) бойынша қызметкердің деректерінің сәйкес келуі, шектеу өңірлер шегінде қызметкерлердің ағыны бойынша есептеулерге қолданылады;

3) «**Салалар мен өңірлерді ауыстырған** қызметкерлердің құрылымдық ағындары» сценарийін есептеу кезінде:

- Бірінші және екінші сценарийлердегі шектеулердің әртүрлі қосындысы.

4) Барлық үш сценарийде қолданылатын жалпы шектеулер:

- **МЗЖ-ның бір аударымы бар қызметкерлер** ағындарына қатыса алмайды – «келу нүктесінің» болмауы мұндай қызметкерлер бойынша ағындарды есептеуді мүмкін емес етеді;

- **Екі немесе одан да көп жұмыс орны бар қызметкерлер алынып тасталады** – кейбір қызметкерлердің әртүрлі жұмыс берушілерден МЗЖ бар. Бірнеше жұмыс орындарының болуы қызметкер жұмыстан шыққан жұмыс орнын анықтауға мүмкіндік бермейді;

- **Құрылымдық ағындар аудандар мен аудандық маңызы бар қалалар деңгейіне дейін есептеледі** – бір аудан шегіндегі ауылдық округтер немесе елді мекендер деңгейіндегі құрылымдық ағындар жұмыспен қамтудағы құрылымдық өзгерістерді көрсетпейді.

Сондай-ақ, **интерактивті дашбордта** қол жетімді басқа салалар мен өңірлерге келместен кеткен қызметкерлердің, ағындардың динамикасын және басқа көрсеткіштерді ашатын қосымша көрсеткіштер қалыптастырылды.

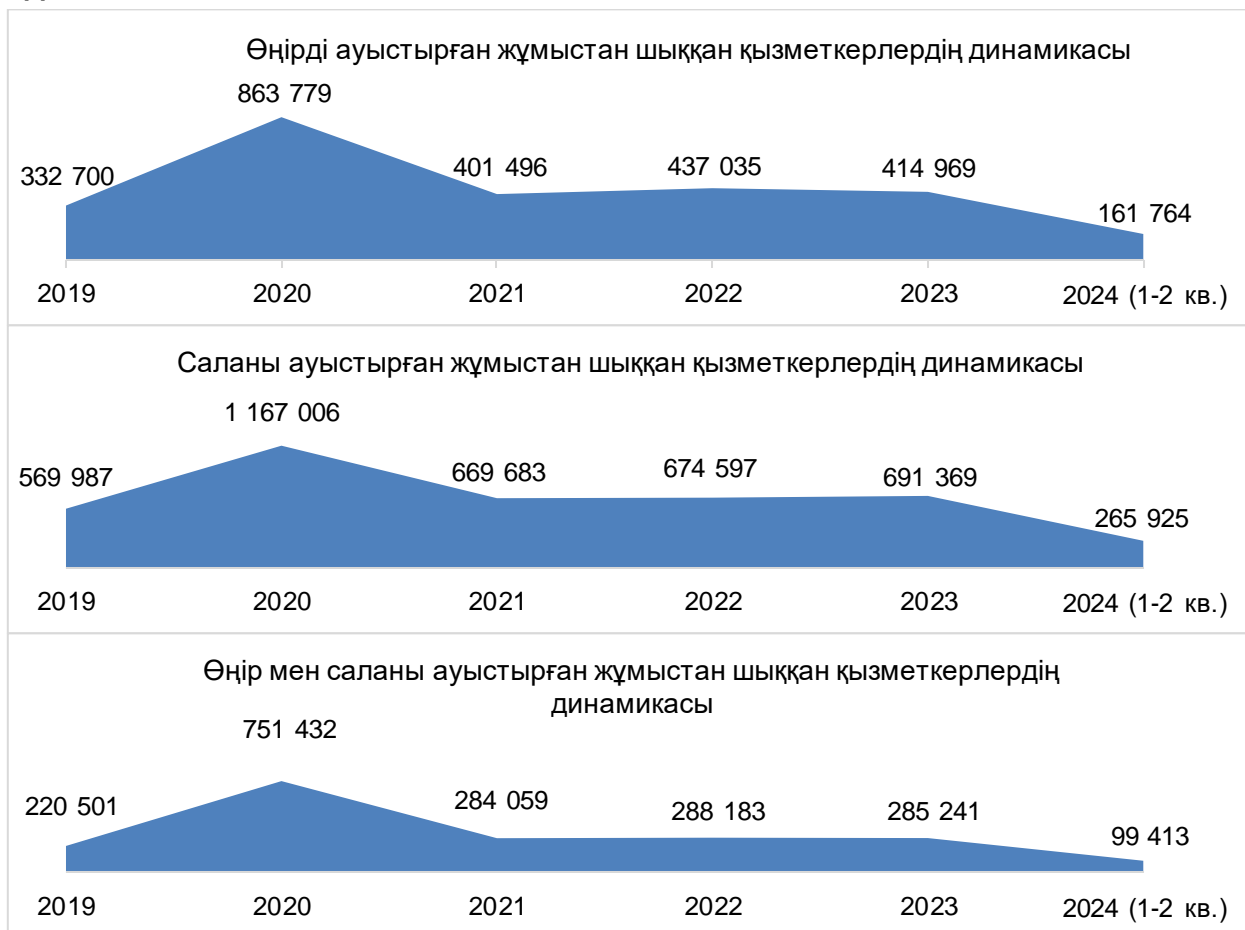
4. Нәтижелер

- МЗЖ деректері бойынша 2019-2024 жылдары (*2024 жылдың 1-2 тоқсаны*) өңірді ауыстырған қызметкерлер саны – **2,6 млн.** қызметкерді, жұмыс саласын ауыстырған қызметкерлер саны – **4,03**

млн. қызметкерді, ал өңір мен саланы ауыстырған қызметкерлер саны – **1,9 млн.** адамды құрады. Осылайша, қызметкерлер аймақтар немесе олардың комбинациясына қарағанда **салалар арасында белсенді қозғалады.**

Құрылымдық ағындарды талдау **COVID-19 пандемиясы** кезіндегі еңбек нарығында айтарлықтай «шашырауды» көрсетеді. (1-сурет).

1-сурет- Өлшемдер бөлінісінде кеткен қызметкерлердің динамикасы, адам

Қызметкерлер ағынының **өңірлік аспектілерін** қарастыра отырып, ең оң сальдо қалыптасқан ТОП-3 өңірді атап өткен жөн: **Алматы қ., Алматы және Түркістан облыстары** (1-кесте).

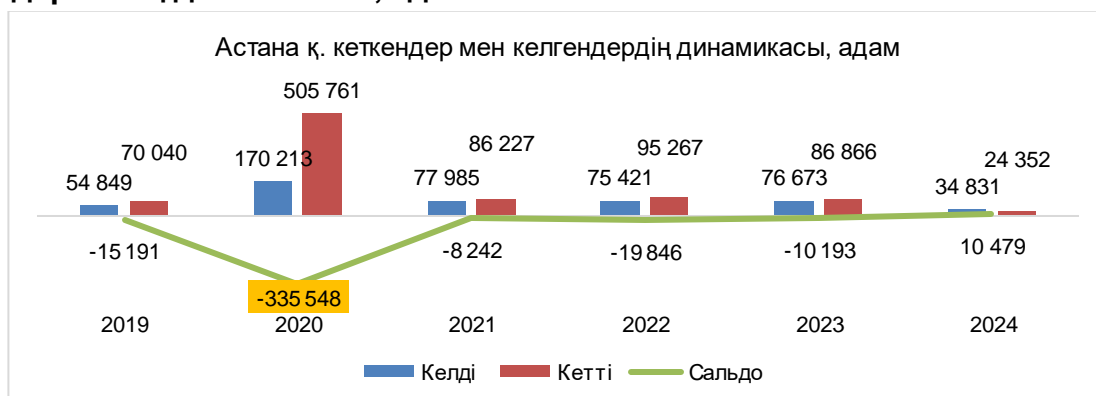
1-кесте – 2019-2024 жылдары өңірлер бойынша кеткен және келген қызметкерлердің саны (2024 жылғы 1-2 тоқсан), мың адам

Өңірлер	Кетті	Келді	Сальдо
Ақмола	76,8	89,2	12,5
Ақтөбе	74,9	98,2	23,3
Алматы	132,4	171,0	38,6
Атырау	102,8	108,8	6,1
Шығыс Қазақстан	69,4	76,4	7,0
Алматы қ.	479,8	542,7	62,9
Астана қ.	868,5	490,0	-378,5
Шымкент қ.	114,7	131,0	16,3
Жамбыл	64,4	85,8	21,5
Батыс Қазақстан	61,1	78,8	17,7
Қарағанды	109,9	118,0	8,2
Қостанай	56,0	67,5	11,5
Қызылорда	40,8	55,4	14,6
Маңғыстау	56,3	70,7	14,4
Абай облысы	48,7	69,4	20,7
Жетісу облысы	57,4	71,4	14,1
Ұлытау облысы	20,2	36,6	16,4
Павлодар	55,4	73,8	18,4
Солтүстік Қазақстан	37,2	48,1	10,9
Түркістан	84,9	128,7	43,8
БАРЛЫҒЫ	2611,7	2611,7	0

COVID-19 пандемиясының ықпалында болған Астана қаласында теріс сальдо қалыптасты. Қаладан кеткен қызметкерлердің саны келгендердің санынан асып түсті, жұмыстан шыққан қызметкерлердің негізгі үлесі 2020 жылға келді (2-сурет).

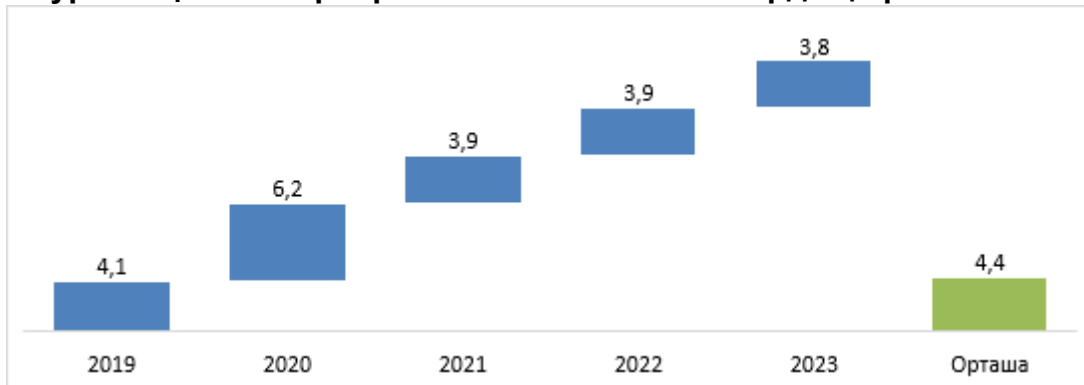
Негізгі себеп Астана қаласында орналасқан және қызметкерлерге **әлеуметтік төлемдерді** жүзеге асыратын уәкілетті ұйымдардың болуы болды.

2-сурет- Астана қаласындағы қызметкерлердің құрылымдық ағындарының динамикасы, адам

COVID-19 пандемиясы қызметкерлердің тұрақты жұмысы болмаған кезеңдердің (айлардың) санына әсер етті (МЗЖ жоқ). Сонымен, 2020 жылы жұмыссыз кезеңдер саны **6,2 ай** немесе жарты жылға жуық болды (3-сурет).

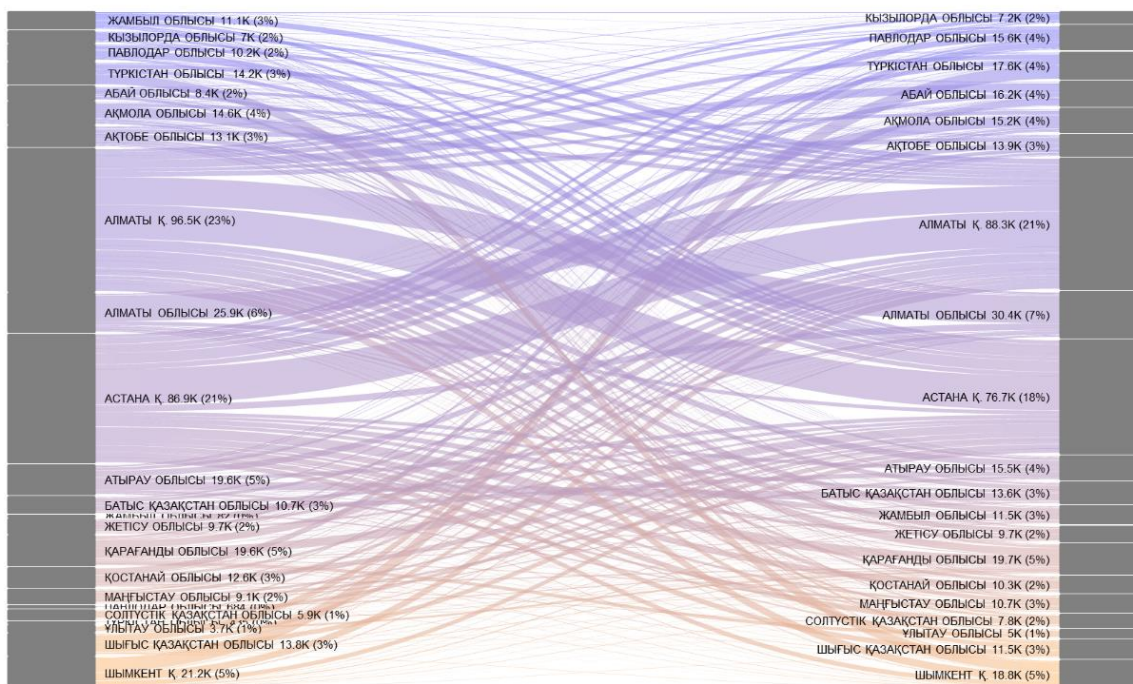
3-сурет – Қызметкерлер МЗЖ-сыз өткізген айлардың орташа саны

2023 жылы келесі сурет қалыптасты - қызметкерлер кеткен негізгі аймақтар: Алматы қ. – **96,5 мың**, Астана қ. – **86,9 мың**, Алматы облысы – **25,9 мың**, Шымкент қ. – **21,2 мың** қызметкер.

Осылайша, 2023 жылы қызметкерлердің барлық ағындарының **60%-ы** оңтүстік аймақтарда және республикалық маңызы бар қалаларда болды (4-сурет).

4-сурет – 2023 жылы өңірлер бөлінісінде қызметкерлердің ағыны

Дашборд [интерактивті картадағы](#) қызметкерлердің қозғалысын талдауға мүмкіндік береді.

қызметкерлер Бостандық және Алмалы аудандарына келген - тиісінше **3,2 және 2,6 мың** қызметкер.

6-сурет -2023 жылы Астана қаласы мен Алматы қаласы арасындағы қызметкерлердің ағыны

Қызметкерлердің **салалық ағындарын** ескере отырып, **салалық** деректерді қалыптастырудың келесі ерекшеліктерін атап өту маңызды:

1. Білім беру және денсаулық сақтау саласында аударымдар қазынашылық органдары арқылы орталықтандырылған түрде жүзеге асырылады;

2. Кейбір салаларда жұмыс берушілер Қазақстан Республикасы Әлеуметтік Кодексінің 76-бабына сәйкес МЗЖ жарналары (*балалары бар отбасыларға әлеуметтік төлемдер мен жәрдемақылар, т.б.*) ұсталатын әлеуметтік төлемдерді жүзеге асыруға мемлекетпен уәкілеттік берілген.

2. МЗЖ төлеуден әскери қызметшілер мен арнайы органдардың қызметкерлері, жұмыс істейтін зейнеткерлер босатылды, сондықтан бұл қызметкерлер бойынша деректер құрылымдық ағындарда жоқ.

Өткен 5 жыл ішінде **салалардың** шамамен **70%-ы** қызметкерлер ағынының оң сальдосын көрсетті. «Минуста» **алты** сала болып тұр. Ең

көп кетулер «Кәсіби қызметте» және «Тұру және тамақтану қызметтерін ұсынуда» байқалады (2-кесте).

2-кесте

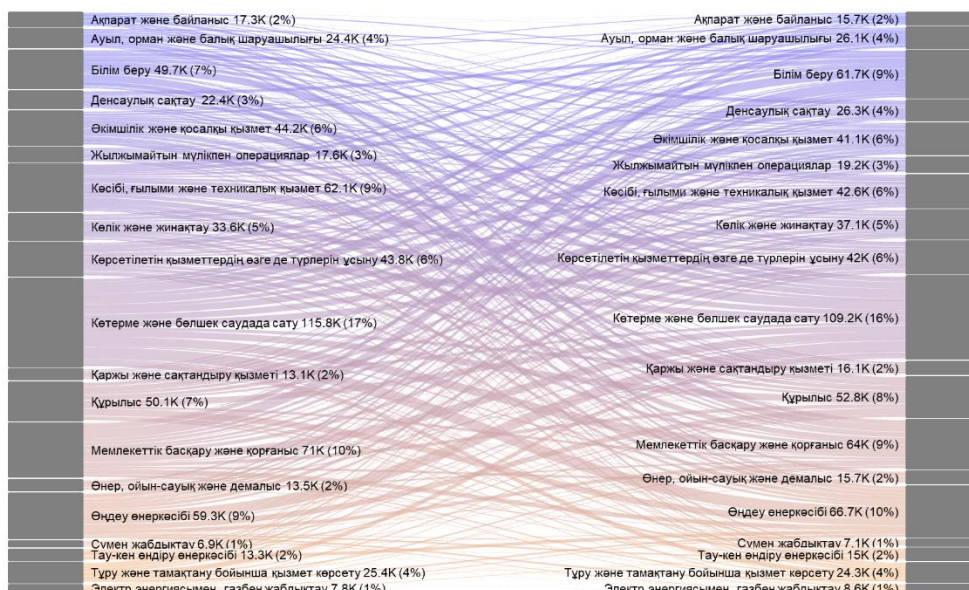
2-кесте - 2019-2024 жылдары салалар бойынша кеткен және келген қызметкерлердің саны (2024 ж. 1-2 тоқсан), мың адам

Салалар	Кетті	Келді	Сальдо
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	140,2	171,7	31,4
Тау-кен өнеркәсібі	67,3	78,1	10,8
Өңдеу өнеркәсібі	296,9	339,2	42,4
Электр энергиясымен жабдықтау	47,3	44,2	-3,1
Сумен жабдықтау	39,8	38,7	-1,1
Құрылыс	275,0	370,7	95,7
Көтерме және бөлшек сауда	558,7	577,6	19,0
Көлік және қойма	174,4	197,1	22,7
Тұру және тамақтану қызметтерін ұсыну	129,2	112,5	-16,8
Ақпарат және байланыс	80,8	85,8	5,0
Қаржылық және сақтандыру қызметі	74,4	87,4	13,0
Жылжымайтын мүлікпен операциялар	99,4	101,5	2,1
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	785,0	350,9	-434,1
Әкімшілік қызмет көрсету саласындағы қызмет	236,6	227,4	-9,2
Мемлекеттік басқару және қорғаныс	417,8	406,6	-11,2
Білім	238,4	399,6	161,1
Денсаулық сақтау	110,6	154,3	43,8
Өнер, ойын-сауық және демалыс	70,1	76,4	6,3
Қызметтердің басқа түрлерін ұсыну	196,7	218,8	22,1
БАРЛЫҒЫ	4038,6	4038,6	0

ТОП - 3 сала бөлінісінде 2023 жылы ең көп қызметкерлер шықты (7-сурет):

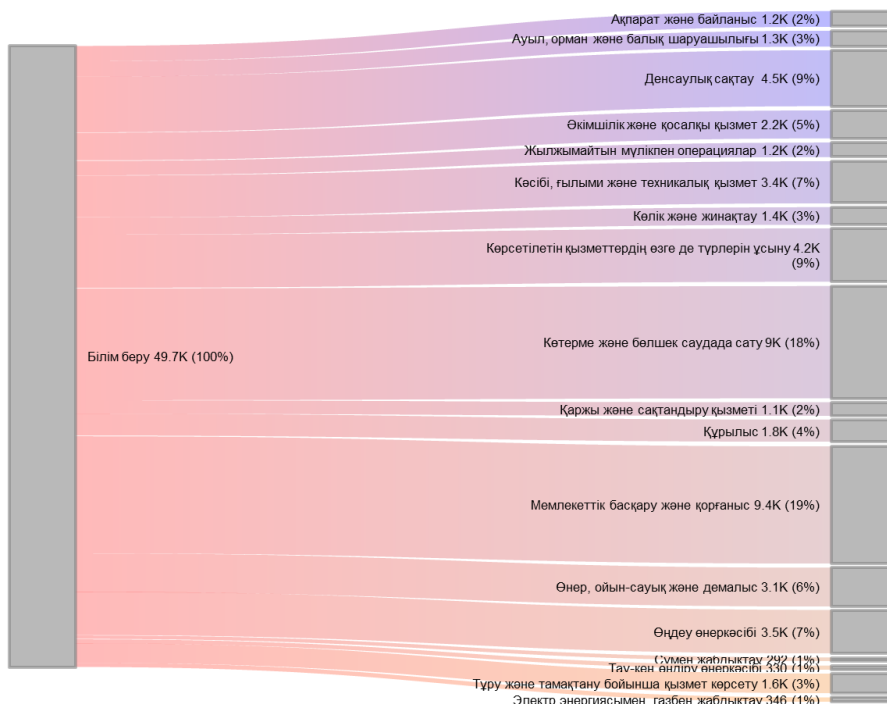
- 1) «Көтерме және бөлшек сауда» - **115,8 мың** қызметкер, негізінен
- 2) «Мемлекеттік басқару және қорғаныс» - **71,0 мың** қызметкер
- 3) «Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет» - **62,1 мың** қызметкер.

7-сурет – 2023 жылы салалар бөлінісінде қызметкерлердің ағыны

Бұл ретте, егер қызметкерлердің ағынын қарастыратын болсақ, мысалы, «Білім беру» саласынан қызметкерлер негізінен «Мемлекеттік басқару және қорғанысқа» - **9,4 мың**, көтерме және бөлшек саудаға – **9 мың**, сондай-ақ денсаулық сақтау саласына – **4,5 мың** қызметкерге көшкенін атап өткен жөн.

8-сурет – 2023 жылы «Білім беруден» қызметкерлердің ағыны

5. Қорытындылар

Міндетті зейнетақы жарналары бойынша деректерге негізделген еңбек нарығының баламалы трекерлері ресми статистикада және шешім қабылдауда пайдалану үшін **елеулі талдамалық әлеуетті** көрсетеді.

Талдау нәтижелерін салалар бойынша жұмыспен қамту **бағдарламаларының** (көлденең шаралар) және оңтүстіктен солтүстікке, оның ішінде сол облыстың аудандары (*шекара маңы аудандары, еңбек тапшылығы, моноқалалар*) шегінде қоныс аудару бағдарламаларының **тиімділігін бағалау үшін** пайдалануға болады.

Нәтижелер Алматы агломерациясындағы **«маятник»** ағындарының және «Астана — Алматы — Шымкент» республикалық қалалары арасындағы жұмыспен қамту **«үшбұрышының»** жыл сайынғы деңгейін бақылауға мүмкіндік береді.

Дашборд **қызметкерлер тобын** әр түрлі сипаттамаларға (*жынысы, жасы, кәсіпорынның мөлшері, МЗЖ-сыз болу ұзақтығы, нақты саласы және тұрақты немесе уақытша тіркеу негізінде тұратын өңірі бойынша*) **бөлуге** мүмкіндік береді.

Нәтижелерді жергілікті атқарушы органдар, даму институттары, бюджеттік әкімшілер аумақтық және салалық даму **бағдарламаларын әзірлеу, түзету немесе мониторингтеу үшін** пайдалана алады.

Қорытындылай келе, **деректерді қалыптастырудың жалпы ерекшеліктерін** атап өту маңызды:

1. Әзірленген дашборд міндетті кәсіптік зейнетақы және ерікті жарналарды, сондай-ақ өз бетінше жұмыспен қамтылғандардың бірыңғай жиынтық төлемін қоспағанда, елдегі зейнетақы жарналарының барлық түрлерінің шамамен **90%** қамтитын МЗЖ деректерін пайдаланады.

2. МЗЖ бойынша қызметкерлерді салалық бөлу аударымдарды жүргізетін экономикалық қызмет түрлері бойынша **кәсіпорындарды заңды тіркеу** негізінде жүргізіледі және қызметкерлердің **нақты бөлінуін көрсетпеуі** мүмкін.

Деректердің тиісті қамту деңгейіне және сапасына қол жеткізуіне қарай болашақта МЗЖ деректерін ресми статистиканы қалыптастыру үшін пайдалану мүмкін болады.